

saadan, at man deraf kunde udlede, at han frygtede for, at hvis dette Forslag blev vedtaget, vilde der kunne skabes Vanskeligheder for Forslaget.

Socialdemokratiets Repræsentanter i det om Sagen nedsatte Udvalg have stillet saa faa Ændringer, som Tilfældet har været, fordi vi ikke oversaa, at denne Sag paa andre Steder havde betydelige Vanskeligheder at kæmpe imod for at blive gennemført, og fordi vi paaskønne det gode, demokratiske Princip, der ligger til Grund for Forslaget. Naar dette Lovforslag forhaabentlig inden føje Tid er gaaet frelst gennem Tingenes Forhandlinger, er det en Reform, der økonomisk set ikke vil koste den danske Stat ret meget, men som vil betyde intet mindre end en Revolution i de Forhold, hvorom her er Tale, en Revolution til det bedre, der for stedse umuliggør den Slags Oprin, som for ganske nylig ere foregaaede og i de senere Aar jevnlig have gentaget sig fra enkelte Præsters Side. Socialdemokratiets Repræsentanter paaskønne det gode Princip, som er i dette Lovforslag, og jeg vil ikke undlade at betone, at naar Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det nu fremtræder, har kunnet møde saa megen Velvillie fra Folketingets og de forskellige Partiers Side, maa Grunden være den, at det er lykkedes ved den kraftige Paatale af disse Oprin, som er bleven fremsat fra alle Partiers Repræsentanter, at skabe en Stemning for tvungent borgerligt Ægteskab, som det vilde være umuligt at skabe paa det Tidspunkt, da der ikke her i Danmark fandtes en Presse, som øvede en frygtløs og skaanselsløs Paatale af Præsternes Myndighedsmissbrug. Jeg skal blot erindre om, at da der i 1852 fra et æret Medlem her i Salen, Etatsraad Spandet, fremkom Forslag om at løse dette Spørgsmaal paa en mindre radikal Maade, paa en Maade, der stærkt nærmede sig det Forslag, der ved anden Behandling var stillet af de ærede Medlemmer for Vinderup (Svendsen) og Randers (Rasmusen), blev dette Medlem, der stillede Forslag om det fakultative borgerlige Ægteskab, stemplet som Antikristen i egen Person. Den Bevægelse, som da var oppe mod en langt mindre radikal Løsning, har ikke tilnærmelsesvis været fremme nu, da der foreligger Forslag om en meget mere radikal Løsning. Der har i den forløbne Tid været en Udvikling i Folket, som har gjort det muligt, at et saadant Forslag har kunnet fremkomme fra Ministeren og har kunnet gaa saa lydløst og glat igennem,

og det er mit Haab, at Forslaget ogsaa paa de andre Stadier, som det skal gaa, maa møde den samme gunstige Modtagelse, der kan bringe en lykkelig Ordning af de Forhold, hvorom der her er Tale.

Svendsen: Jeg skal ikke vidtløftigt komme ind paa denne Sag, som vi jo for ikke lang Tid siden drøftede meget udførligt. Jeg skal kun gøre nogle ikke lange Bemærkninger. Jeg skal udtale, at jeg vedblivende ikke kan forstaa — og jeg er ikke bleven overbevist derom af nogen af de ærede Talere eller af de ærede Ministre — at det skulde være nødvendigt og rigtigt at gaa til den Foranstaltning, her foreslaas, at indføre det tvungne borgerlige Ægteskab, som jo vitterligt, det er min Overbevisning, er i Modstrid med det store Flertal af den danske Befolkning. Jeg tror for Resten heller ikke, at ret mange Medlemmer her i dette Ting ville sige andet, end at efter deres Overbevisning er det store Flertal af den danske Befolkning ikke gunstig stemt for denne Foranstaltning. Og det er dog, synes jeg, en meget betænkelig Sag ved Lov at indføre en Foranstaltning, som er imod den almindelige Befolknings Ønske. Den ærede Ordfører udtalte ved 2den Behandling noget, som tydede paa, at han maaske mente, at der ikke var saa megen Modstrid mod dette Forslag ude i Befolkningen, idet han protesterede mod en Adresse, der var kommen, og som udtalte, at man ikke ønskede denne Foranstaltning indført. Den ærede Ordfører udtalte, at disse Folk intet Mandat havde til at tale paa Befolkningens Vegne, det havde kun vi her inde i Rigsdagen. Formelt har den ærede Ordfører selvfølgelig Ret. Der er ingen uden for staaende, der kan komme og sige noget bestemt paa Befolkningens Vegne. Er der et Sted, hvor det skal gøres, er det her i Rigsdagen. Men jeg vil dog henstille til den ærede Ordfører at tænke denne Sag lidt nærmere igennem, spørge ham, om han tror, at hvis vi nu skulle vælge Repræsentanter til at lovgive om dette Spørgsmaal alene, medens alle andre politiske Hensyn vare satte til Side, der saa vilde blive valgt et Flertal for at gennemføre denne Ordning. Jeg er fuldkommen overbevist om, at der ikke vil blive valgt Tilhængere af Forslaget i den foreliggende Skikkelse i 5 af Landets Valgkredse, naar man gaar bort fra de større Byer. Hvis man vil tage hele Befolkningen, ikke alene Vælgerne, men ogsaa den anden Halvdel af Befolkningen, Kvinderne, tror jeg, at